

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 622/2022-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Jurajom Lukáčom, advokátom, Námestie sv. Egídia 11/6, Poprad, proti postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tdo 92/2021 a jeho uzneseniu z 13. januára 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. marca 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho práva na „spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“ (ďalej len „dohovor“) a práva na „spravodlivé konanie podľa čl. 49 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky“ (ďalej len „ústava“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tdo 92/2021 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Navrhuje uznesenie najvyššieho súdu č. k. 5 Tdo 92/2021 z 13. januára 2022 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“) zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie. Zároveň navrhuje priznať mu náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) č. k. 3 T 88/2013 z 10. júla 2020 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“) bol sťažovateľ uznaný za vinného zo zločinu poškodzovanie cudzej veci podľa § 245 ods. 1 a 3 písm. a) Trestného zákona v znení účinnom v rozhodnom období vo forme spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona na skutkovom základe špecifikovanom v tomto rozsudku, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov, ktorého výkon mu bol podmienene odložený na skúšobnú dobu v trvaní dvoch rokov. Okresný súd zároveň podľa § 288 ods. 1 Trestného

poriadku v znení účinnom v rozhodnom období odkázal poškodenú obchodnú spoločnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], na civilný proces.

3. O odvolaní sťažovateľa podanom proti rozsudku okresného súdu rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 7 To 21/2021 z 27. mája 2021 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu“) tak, že ho podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol.

4. Proti uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku, o ktorom rozhodol najvyšší súd na neverejnom zasadnutí uznesením č. k. 5 Tdo 92/2021 z 13. januára 2022 tak, že dovolanie sťažovateľa podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu a jeho postupu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tdo 92/2021 podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej namieta „*notorický formalizmus*“ najvyššieho súdu, ktorým označuje odôvodnenie napadnutého uznesenia na jeho stranách 5 až 7.

6. Porušenie práva na súdnu ochranu sťažovateľ identifikoval vo vyjadrení najvyššieho súdu na s. 6 napadnutého uznesenia, ktorým v podstate vylúčil zo svojho prieskumu nielen skutkový stav (s čím sťažovateľ súhlasí, pozn.), ale aj spôsob hodnotenia dôkazov a závery takého dokazovania, čo považuje za ústavne nekonformné. V konkrétnostiach uvádza, že súdy nemohli správne ustáliť skutkový stav na podklade znaleckého skúmania, v ktorom znalci pre výpočet „*spätnej analýzy pohybu vozidiel neskúmali výpoveď obvineného a odsúdeného oddelene, ale kumulatívne, čím ako podklad pre znalecké skúmanie slúžila defakto tretia verzia nehodového deja- a to taká, ktorú z výpovedí vyskladal sám znalec*“. Sťažovateľ konštatuje, že vzhľadom na uvedenú kumuláciu výpovedí vychádzal znalec z kombinácie pravdivého a nepravdivého opisu nehody. Všeobecné súdy sa teda riadne nevysporiadali s obranou sťažovateľa o tom, že pri inscenovaní dopravnej nehody [REDAKOVANÉ] sa ako účastník cestnej premávky pri tomto ocitol náhodne, čo [REDAKOVANÉ] využil. Sťažovateľ ďalej namieta, že okresný súd si pre potreby rozhodnutia „*uspôsobil (teda nepravdivo opísal)*“ výpoveď svedka [REDAKOVANÉ]. Obsah jeho výpovede totiž nekorešponduje s parafrázou súdu. Predmetné dôkazy považuje za rozhodné, keďže ako jediné ho podľa jeho názoru usvedčujú zo spáchania trestného činu. Nejde sa o tzv. iné hodnotenie dôkazov zo strany sťažovateľa, ale o argumenty, ktoré priamo odôvodňujú iný záver všeobecného súdu. Sťažovateľ ďalej namieta, že ak najvyšší súd vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku tvrdí, že je potrebné, aby porušenie práva na obhajobu bolo zásadným, v okolnostiach veci nevysvetlil, prečo argument sťažovateľa nepovažuje za zásadný, t. j. jeho hodnotiaci úsudok je nepreskúmateľný. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu trpí vadou nedostatočného odôvodnenia, a teda došlo k porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivý proces.

7. Porušenie práva podľa čl. 49 ústavy sťažovateľ namieta v súvislosti s nenaplnením skutkovej podstaty trestného činu poškodzovanie cudzej veci, konkrétne jeho subjektívnej stránky, ktorá v danom prípade absentuje, čo namietal už v podanom odvolaní. Uvádza, že tento trestný čin nie je vo vzťahu subsidiarity či špeciality k trestnému činu poisťovacieho podvodu podľa § 223 Trestného zákona. Sťažovateľ je toho názoru, že postup súdov, ktoré za naplnenie subjektívnej stránky poškodzovanie cudzej veci považovali motív trestného činu poisťovacieho podvodu, ktorý nebol

pri objasňovaní podaného trestného oznámenia preukázaný, nemožno považovať za správny, ako ani zákonný. Ide o nesprávne právne posúdenie veci, keď súd na zistený skutkový stav aplikoval normu trestného práva nesprávne. Sťažovateľ uzatvára, že nie je možné súhlasiť s posúdením najvyššieho súdu na s. 8 jeho rozhodnutia, v ktorom konštatuje naplnenie všetkých znakov skutkovej podstaty trestného činu, za ktorý bol právoplatne odsúdený. Sťažovateľ konštatuje nedostatočnosť odôvodnenia najvyššieho súdu v tejto otázke (absencia naplnenia subjektívnej stránky trestného činu). Zároveň namieta klamlivé odôvodnenie najvyššieho súdu na s. 8 jeho rozhodnutia, ktorý uviedol, že sťažovateľ neodôvodnil naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nesprávnou právnou kvalifikáciou skutku, hoci táto bola obsahom podaného dovolania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru a porušenie práv podľa čl. 49 a čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým postupom najvyššieho súdu a jeho uznesením z 13. januára 2022, ku ktorým malo dôjsť z dôvodu prílišného formalistického odôvodnenia namietaného rozhodnutia. Úlohou ústavného súdu bolo posúdiť relevanciu námietok sťažovateľa o tom, že najvyšší súd vylúčil zo svojho prieskumu nielen skutkový stav (s čím sťažovateľ súhlasí, pozn.), ale aj spôsob hodnotenia dôkazov a závery takého dokazovania; že napadnuté uznesenie je nepreskúmateľné v časti, v ktorej najvyšší súd nevysvetlil, prečo nepovažuje argumenty sťažovateľa za zásadné; že napadnuté uznesenie je nedostatočne odôvodnené vo vzťahu k otázke rozporu vo výpovedi svedka s použitou parafrázou súdu, ako aj vo vzťahu k argumentu o nenaplnení znakov skutkovej podstaty trestného činu, za ktorý bol právoplatne odsúdený.

Ústavný súd sa v prvom rade zaoberal ustálením predmetu predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti. Urobil tak preto, že sťažovateľ za porušovateľa ním namietaných práv (bod 1 tohto uznesenia, pozn.) označil v záhlaví ústavnej sťažnosti najvyšší súd. V jej obsahu už uvádza, že porušovateľom práv je nielen najvyšší súd, ale aj krajský súd, pričom žiada zrušiť uznesenie najvyššieho súdu č. k. 5 Tdo 92/2021 z 13. januára 2022, ako aj uznesenie krajského súdu č. k. 7 To 21/2021 z 27. mája 2021. V návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite ústavnej sťažnosti sa však sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia označených práv (bod 1 tohto uznesenia, pozn.) „len“ zo strany najvyššieho súdu, resp. jeho postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tdo 92/2021. Ďalším výrokom už žiada aj zrušiť jeho uznesenie z 13. januára 2021.

9. Ústavný súd dáva do pozornosti, že jeho viazanosť návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti najmä petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha, čím zároveň vymedzí rozsah predmetu konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Takto vymedzený rozsah prieskumu ústavného súdu môže byť vo výnimočných okolnostiach modifikovaný (zvyčajne rozšírený) dôvodmi ústavnej sťažnosti [tak ako to *expressis verbis* vyplýva z § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pozn.], z ktorých ale musí zrozumiteľne vyplývať nespochybniteľný záujem sťažovateľa podrobiť ústavnoprávnemu prieskumu konkrétne a adresne vymedzené rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah (vymedzený predmetom, subjektom

a inými, najmä časovými súvislosťami), na čo musí nevyhnutne vecne nadväzovať aj pregnantná súvzťažná ústavnoprávna argumentácia sťažovateľa. Jedine za kumulatívneho splnenia týchto podmienok je tak potom možné prekročiť petit ústavnej sťažnosti pri rešpektovaní ontologickej podstaty tohto ústavného inštitútu, potierajúc pritom prehnanú ústavnoprávnu solemnitú, ktorej dôsledky by mohli ohroziť materiálnu ochranu sťažovateľových základných práv a slobôd (č. k. I. ÚS 514/2020 z 18. novembra 2020, č. 84/2020 ZNaU). Podľa názoru ústavného súdu je súvzťažná ústavnoprávna argumentácia vo vzťahu k rozhodnutiu najvyššieho súdu jasná a zrozumiteľná. Sťažovateľ nielen v obsahu ústavnej sťažnosti jednoznačne namieta samotné rozhodnutie najvyššieho súdu, ale zároveň ho v petite navrhuje zrušiť. Podľa názoru ústavného súdu zo spôsobu, akým sťažovateľ skoncipoval ústavnú sťažnosť, vyplýva, že mal v úmysle namietať a aj namietal jednak samotný postup, ale aj rozhodnutie najvyššieho súdu. To však neplatí v prípade v obsahu ústavnej sťažnosti namietaného krajského súdu. Sťažovateľ nielenže nepremietol tvrdené porušenie jeho práv zo strany krajského súdu do petitu ústavnej sťažnosti, ale absentuje tu aj spomínaná súvzťažná ústavnoprávna argumentácia. V dôsledku popísaných skutočností ústavný súd vymedzil predmet predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti tak, ako je uvedené v záhlaví tohto uznesenia.

III.1. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces:

10. Ústavný súd poznamenáva, že v obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jemu porovnateľného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadných odlišností a je ich potrebné posudzovať spoločne (m. m. III. ÚS 236/2014).

11. Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou v konaní, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných stranami konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, II. ÚS 580/2013 III. ÚS 438/2017).

12. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05). Stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

13. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v podstate namieta nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a jeho prístup k posúdeniu ním podaného dovolania.

14. Ústavný súd sa v medziach svojich právomocí zaoberal dôvodmi rozhodnutia najvyššieho súdu, aby posúdil zlučiteľnosť jeho obsahu s limitmi sťažovateľom namietaného porušenia práv označených v bode 1 tohto uznesenia, a teda posudzoval kvalitu odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a súčasne jeho ústavnú udržateľnosť.

15. Sťažovateľ podal dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku. Najvyšší súd vymedzil jeho námietky prezentované v dovolaní tým spôsobom, že porušenie práva na obhajobu [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] sťažovateľ videl v nevyhovení jeho požiadavke na vypracovanie v poradí tretieho – kontrolného znaleckého posudku a nepoužití zásady *in dubio pro reo*. Sťažovateľ podľa najvyššieho súdu spochybnil kvalitu znaleckých posudkov, hodnotil výpovede svedkov, ako aj postup spoluobvineného, ktorý nevyužil opravný prostriedok (odpor). Čo sa týka naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, najvyšší súd konštatoval, že sťažovateľ poukázal na výpoveď svedka [REDACTED], ktorú sám vyhodnocoval, a namietal určenie výšky spôsobenej škody. Zároveň poukázal na námietky sťažovateľa o nepreukázaní subjektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu. Najvyšší súd pritom akcentoval, že z hľadiska jeho viazanosti dovolacími dôvodmi sú podstatné vecné argumenty uplatnené dovolateľom, a nie ich subsumpcia pod konkrétne ustanovenia (R 120/2012, t. j. uznesenie najvyššieho súdu č. k. 2 Tdo 30/2011 zo 16. augusta 2011).

16. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že napadnuté uznesenie je nepreskúmateľné, keďže najvyšší súd nevysvetlil, prečo nepovažuje jeho tvrdenia (v dovolaní) za zásadné. V tejto súvislosti sťažovateľ argumentuje nesprávnym spôsobom uskutočnenia znaleckého dokazovania, ako aj výpoveďou svedka [REDACTED], ktorú podľa jeho názoru súd prvého stupňa parafrázoval nesprávne. Uvedené skutočnosti považuje za zásadné. Namieta, že najvyšší súd v podstate vylúčil zo svojho prieskumu nielen skutkový stav (s čím sťažovateľ súhlasí, pozn.), ale aj spôsob hodnotenia dôkazov a závery takeého dokazovania. K pertraktovanej otázke (otázke zásadnosti) sa najvyšší súd vyjadroval pri posudzovaní dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Konštatoval, že nie každé zistené porušenie práva na obhajobu, resp. porušenie s akoukoľvek intenzitou zakladá uvedený dovolací dôvod, t. j. pre naplnenie tohto dovolacieho dôvodu je nevyhnutné, aby bolo prípadné porušenie práva na obhajobu zásadné (čo v podstate sťažovateľ namieta, pozn.). Najvyšší súd v konkrétnostiach vymedzil, že podstatu dovolacej argumentácie sťažovateľa podradenej pod tento dovolací dôvod [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pozn.] tvorili námietky týkajúce sa odmietnutia jeho návrhu na pribratie ďalšieho znalca do konania, hodnotenia znaleckých posudkov, ako aj svedeckých výpovedí odlišného od toho, ako to vykonali všeobecné súdy. Po samostatnom posúdení jednotlivých okolností prípadu, ako aj ich posúdení vo vzájomných súvislostiach vyslovil, že sťažovateľova argumentácia nasvedčuje jej účelovému uplatneniu v snahe docieľiť zmenu odsudzujúceho rozsudku v jeho prospech. Uviedol, že porušenie práva na obhajobu nemožno odvíjať od tzv. iného hodnotenia dôkazov, pričom pre neho je záväzný skutok tak, ako bol ustálený súdmi nižšieho stupňa. V nadväznosti na spôsob, akým boli námietky sťažovateľa koncipované (spochybnenie správnosti postupu orgánov činných v trestnom konaní a súdov, ktorí sa nezaoberali dostatočným spôsobom hodnotením výpovede svedkov a znalcov, v dôsledku čoho malo dôjsť k porušeniu jeho práva na obhajobu, pozn.), posúdil, že tieto ani nenapĺňajú žiadny z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

17. K uvedenej časti napadnutého uznesenia považuje ústavný súd za nevyhnutné akcentovať, že dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nezodpovedá právo na obhajobu len vo formulačnom rozsahu čl. 50 ods. 3 ústavy (primeraný čas na prípravu obhajoby a možnosť obhajovať sa sám alebo prostredníctvom obhajcu), ale obhajobné práva v kontexte spravodlivého procesu podľa čl. 6 dohovoru, a teda aj v rozsahu čl. 46 ods. 1 ústavy (s odrazom najmä v § 34 Trestného poriadku). Z hľadiska uvedeného dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ide o prieskum obhajobného atribútu spravodlivého procesu spočívajúci vo vyhodnotení dovolacím súdom, či sa skôr konajúce súdy spoľahlivo a nearbitrárne vyrovnali v odôvodneniach svojich rozhodnutí s otázkou podstatnou pre rozhodnutie, čo zodpovedá obhajobným právam obvineného. Najvyšší súd hodnotí spôsob vysporiadania sa s ňou v odôvodnení rozhodnutia (v konečnom dôsledku) odvolacím súdom (do úvahy sa berie komplex oboch rozhodnutí, a to preskúmaného a prieskumného, resp. druhostupňového). Na odobrenie záverov skôr konajúcich súdov musí ísť o vyrovnanie sa s dotknutou otázkou udržateľným spôsobom. Dovolací súd nemusí nevyhnutne dospieť k rovnakému spôsobu vyriešenia tejto otázky (stotožniť sa s obsahom a rozsahom vlastnej úvahy skôr konajúceho súdu, taká úvaha však musí byť v odôvodnení relevantne prítomná). V tom je paralela s posudzovaním predmetných okolností ústavným súdom (keď ochrancom ústavnosti je aj všeobecný, najmä najvyšší súd) (m. m. I. ÚS 296/2022). Naznačený prístup je potrebné si aj vzhľadom na vývoj judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (uvedenej aj v tomto odôvodnení) zo strany najvyššieho súdu osvojiť, pričom však samozrejme jeho použitie závisí od špecifik konkrétnej veci a od konkrétneho obsahu dovolacích námietok (m. m. IV 546/2020).

18. Napriek už uvedeným skutočnostiam ústavný súd posúdil predmetnú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia ako ústavne akceptovateľnú. Nasledoval pritom princíp racionality v konaní o ústavných sťažnostiach, ktorý v okolnostiach individuálnych vecí prehodnocuje reálne dopady porušenia procesných práv na postavenie sťažovateľa a ochranu jeho základných práv a slobôd. Zároveň čiastočne akceptoval spôsob odôvodnenia zo strany najvyššieho súdu, ktorý nemožno hodnotiť ako jednoznačne absentujúci. Ústavný súd nad rámec uvedeného dodáva, že otázkou svedeckej výpovede [REDAKOVANÉ] a znaleckého dokazovania sa v rámci voľného hodnotenia dôkazov vyčerpávajúco zaoberal už súd prvého stupňa (s. 16, 17 a 18 rozsudku okresného súdu, pozn.) a následne ju posudzoval aj krajský súd (s. 15 a 16 uznesenia krajského súdu, pozn.). Z uvedených skutočností vyplýva, že sťažovateľ od všeobecných súdov dostal na pre neho podstatné obhajobné argumenty odpoveď, ktorú v kontexte okolností prípadu nemožno hodnotiť ako arbitrárnu.

19. Pokiaľ sťažovateľ svojím nadneseným príkladom (o akceptácii akéhokoľvek prípadného excesu v skutkovom stave) namieta, že najvyšší súd v okolnostiach jeho veci vylúčil zo svojho prieskumu spôsob hodnotenia dôkazov a závery takého dokazovania, ústavný súd konštatuje, že potreba vyrovnania sa v odôvodnení ním preskúmaného rozhodnutia s obranou obžalovaného či jeho dôkaznými návrhmi je otázka odlišná od otázky samotného pre/hodnotenia dôkazov. Úlohou najvyššieho súdu nie je v tomto ohľade nanovo preskúmať hodnotenie dôkazov všeobecnými súdmi v pôvodnom konaní a kontrole podrobovať správnosť skutkových zistení z nich vyplývajúcich, ale preskúmať jednu z procesných garancií práva na spravodlivý proces spočívajúcu v riadnom odôvodnení súdneho rozhodnutia, t. j. či na všetky pre vec podstatné otázky dostal podľa

povahy veci adekvátnu a ústavne konformnú odpoveď (m. m. I. ÚS 296/2022). V nadväznosti na uvedené platia závery ústavného súdu prezentované v bode 19 tohto uznesenia.

20. Pokiaľ sťažovateľ namietal výpoveď svedka [REDAKOVANÉ], pričom tento argument uplatnil vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, ústavný súd konštatuje stručnosť odôvodnenia napadnutého uznesenia v tejto časti (konštatovanie o nezistení nezákonne vykonaných dôkazov, pozn.), zároveň však dopĺňa, že nezákonné vykonanie dôkazov znamená ich vykonanie v rozpore s príslušnými zákonnými ustanoveniami. Pokiaľ sťažovateľ pod nezákonné vykonanie dôkazov zahrnul to, že nesúhlasí s niektorými závermi – spôsobom (zákonne) vykonaného dôkazu, je potrebné dodať, že sťažovateľ nemôže úspešne napadnúť informatívnu hodnotu dôkazu, resp. spôsob jeho vyhodnotenia súdom (m. m. I. ÚS 53/2022). Vzhľadom na uvedené skutočnosti nie je možné hodnotiť predmetnú časť odôvodnenia ako odôvodnenú ústavne neakceptovateľne.

21. Sťažovateľ vyjadruje aj nesúhlas s posúdením znakov skutkovej podstaty trestného činu, za ktorý bol právoplatne odsúdený. Konštatuje nedostatočnosť odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu v tejto otázke. Najvyšší súd v tejto súvislosti vyslovil, že ak námietka smeruje k spochybneniu právnej kvalifikácie skutku, je potrebné ju podradiť pod dovolací dôvod § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Najvyšší súd zrozumiteľne vysvetlil obsah tohto dovolacieho dôvodu a skutočnosti rozhodné pre posudzovanie jeho existencie. V konkrétnostiach vyslovil, že sťažovateľ nedôvodil nesprávnou právnou kvalifikáciou skutku. Sťažovateľ je naopak presvedčený, že námietku o spochybnení právnej kvalifikácie uplatnil. Zo znenia dovolania je zrejmé, že rozsiahlou argumentáciou namietal nenaplnenie subjektívnej stránky skutkovej podstaty príslušného trestného činu. Bez ohľadu na uvedené sa k tejto jeho námietke najvyšší súd explicitne vyjadril konštatovaním, že konaním sťažovateľa popísaným v skutkovej vete boli naplnené všetky zákonom požadované znaky skutkovej podstaty zločinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 a 3 písm. a) Trestného poriadku vo forme spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona. Keďže išlo o zjavne stručné odôvodnenie napadnutého uznesenia v tejto časti, ústavný súd sa oboznámil so znením rozhodnutí súdu prvého stupňa, ako aj uznesením krajského súdu, pričom vo vzťahu k nastolenej otázke zistil logickú a vyčerpávajúcu argumentáciu tak súdu prvého stupňa (s. 20 rozsudku okresného súdu, pozn.), ako aj jej potvrdenie zo strany odvolacieho súdu (s. 18 uznesenia krajského súdu, pozn.).

22. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že kritériom pre jeho rozhodovanie musí byť najmä intenzita, s ktorou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd, a vo väzbe na to zistenie, že v okolnostiach prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd. O takúto situáciu však podľa názoru ústavného súdu nejde. Odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu je síce v konkrétnostiach stručné, ale primerané tomu, že je reakciou na predchádzajúci vyčerpávajúci prístup najmä okresného súdu a krajského súdu a nemožno ho *prima facie* považovať ani za arbitrárny či nepreskúmateľný. Hoci nezohľadňuje detailne všetky argumenty sťažovateľa, ústavne udržateľným spôsobom odôvodňuje jednoznačné spáchanie trestného činu, za ktorý bol právoplatne odsúdený, ako aj viazanosť skutkovým stavom tak, ako bol ustálený okresným súdom a krajským súdom.

23. Sťažovateľ tiež akcentuje „*notorický formalizmus*“ najvyššieho súdu, za ktorý považuje odôvodnenie napadnutého uznesenia na jeho s. 5 až 7. Prepiaty formalizmus je opakom hľadania spravodlivosti v prípade, keď súd vyloží a použije právne predpisy, avšak v rozpore s ich zmyslom a účelom (m. m. II. ÚS 106/2022). Ústavný súd konštatuje, že o prílišný formalizmus by išlo zo strany najvyššieho súdu, ak by výkladom dotknutých dôvodov dovolania ignoroval samotný účel zákona, históriu jeho vzniku, systematickú súvislosť alebo niektorý z ústavnoprávných princípov. K tomuto podľa ústavného súdu v sťažovateľovom prípade nedošlo (m. m. IV. ÚS 134/2021). V okolnostiach predbežne prerokúvanej veci je rozhodne možné najvyššiemu súdu vytknúť značnú stručnosť jeho odôvodnenia aj v miestach, ktoré by si „zaslúžili“ viac pozornosti v konkrétnostiach, avšak ako už ústavný súd vyslovil, v okolnostiach prerokúvanej veci nasledoval princíp racionality v konaní o ústavných sťažnostiach, ktorý v okolnostiach individuálnych vecí prehodnocuje reálne dopady porušenia procesných práv na postavenie sťažovateľov a ochranu ich základných práv a slobôd, v nadväznosti na čo vyhodnotil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu ako ústavne akceptovateľné.

24. V zmysle všetkých dosiaľ uvedených skutočností ústavný súd nezistil takú možnosť porušenia označených práv (bod 1 tohto uznesenia, pozn.), realnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, v nadväznosti na čo odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

25. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie základného práva podľa čl. 49 ústavy, z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ v podstate porušenie tohto práva odvodzuje od namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že v okolnostiach predbežne prerokúvanej veci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohlo dôjsť ani k porušeniu základného práva podľa čl. 49 ústavy. Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 49 ústavy odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy:

26. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv zaručených v čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd konštatuje absenciu relevantnej ústavnoprávnej argumentácie. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v tejto súvislosti uvádza porušenie práva na spravodlivý proces, avšak neuvádza, že by jeho vec mala byť a napriek tomu nebola verejne prerokovaná, alebo že by postup najvyššieho súdu v konaní, v rámci ktorého vydal napadnuté rozhodnutie vykazoval zbytočné prietahy. Rovnako sťažovateľ nenamieta svoju neprítomnosť na predmetnom rozhodovaní a ani to, že by sa nemohol vyjadriť ku vykonávaným dôkazom. O žiadnom z týchto v čl. 48 ods. 2 ústavy obsiahnutých základných práv sťažovateľ netvrdí, že by bolo napadnutým uznesením a postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal, porušené. Ústavná sťažnosť sťažovateľa v uvedenej časti teda neobsahuje kvalifikované odôvodnenie, a preto nespĺňa ani podstatnú náležitosť ustanovenú v § 43 ods. 1 a § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde, čo je dôvodom na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom (m. m. IV. ÚS 343/2020, IV. ÚS 572/2020, I. ÚS 432/2022).

27. Ústavný súd pre komplexnosť dopĺňa, že návrh na začatie konania obsahuje aj formálny nedostatok v podobe odkazu na ustanovenia v súčasnosti už zrušeného zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, ktorý už nie je platným a účinným právnym predpisom upravujúcim konanie pred ústavným súdom (tým je zákon o ústavnom súde). Táto skutočnosť však sama osebe nemala vplyv na posúdenie toho, či bolo možné návrh prijať na ďalšie konanie, pretože rozhodujúcim bolo, či samotný obsah návrhu spĺňa náležitosti ustanovené zákonom o ústavnom súde. Každé podanie totiž ústavný súd posudzuje podľa jeho obsahu (§ 39 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

28. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. novembra 2022

Miloš Maďar
predseda senátu